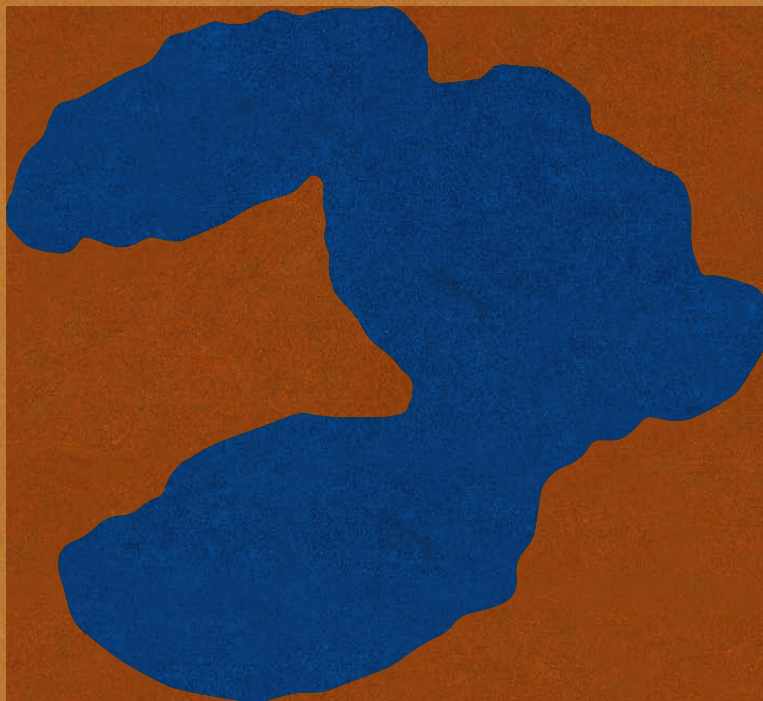

2014 KULTURVISION KRISTINEBERG-RINGSBERG VÄXJÖ SÖDRA SMÅLAND

OMSLAG Formen av Kristineberg, Ringsberg, Solberget och Spetsamossen i Växjö, ovanifrån sett.

KULTURVISION
KRISTINEBERG-RINGSBERG
VÄXJÖ

KULTURVISION KRISTINEBERG – RINGSBERG

Växjö som Europas grönaste stad kan bli föregångare genom medvetna satsningar på kulturen. Kulturen har en nyckelfunktion i utvecklandet av en ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar framtid.

Detta material ger uppslag till en gemensam kulturvision för området Kristineberg–Ringsberg i Växjö. Visionen står i samklang med stadens och regionens växande behov av kultur och kreativitet.

Vid Kristineberg–Ringsberg i centrala Växjö finns exklusiva förutsättningar att forma en kulturell mötesplats, ett unikt kreativt centrum. Kultursatsningen bildar ett stimulerande komplement till Arenastaden, Universitetet och Campus, Citykärnan, stadens många handelsplatser, Växjösjön, Trummen, Bokhultet samt omgivande naturområden. Projektet blir ett tidsenligt uttryck för en modern stadsutveckling, för kreativitet, konst, kultur och det hållbara samhället.

Introduktion

Perspektiv från sydost, Spetsamossen-Ringsberg-Kristineberg-Solberget i Växjö

KRISTINEBERG - RINGSBERG KREATIVT CENTRUM OCH KULTURELL MÖTESPLATS

- Möjliggöra och stimulera utvecklingen av det lokala och regionala kulturlivet.
- Skapa förutsättningar till en fördjupad samhällelig kreativitet i södra Småland.
- Stärka den regionala attraktionskraften med Växjö som livfullt och framgångsrikt befolkningscentra.
- Utveckla samarbetet mellan kulturlivet och näringslivet.
- Väcka uppmärksamhet nationellt och internationellt genom en unik kulturgrön satsning.

Avsikter

- Ringsberg-Kristineberg är sammankopplat med parkområdena Spetsamossen och Solberget. Tillsammans rör det sig om ett stort grönt område centralt beläget. Ytorna utgör en betydelsefull utvecklingspotential för den hållbara framtidsstaden.
- Områdets centrala läge och närhet till staden är en grundläggande dimension. Det vilar ett lugn över platsen. Avståndet till de stora trafikerade gatorna skapar ro och harmoni. Det omfångsrika området begränsas av Norra Esplanaden, Liedbergsgatan, Ringsbergsvägen/Ekebovägen samt Kungsgatan/ Sandsbrovägen.

Plats

Idé Genom en stegvis organisk process formas ett kreativt centrum och kultursammanhang. De grundläggande komponenterna är mötesplats, arena, kunskapscenter, projektverkstad, lokaliteter och trädgårdspark.
(* Definiering av respektive komponent ges på sidorna 14–15.)

Inom sammanhanget ska människor i alla åldrar kunna träffas, inspireras, ta del av och själva utöva kultur, konst och hantverk.

Ett flertal kulturaktörer tar plats på området och bedriver utåtriktad verksamhet. Kreativa aktörer driver restaurang, bistro, kafé, bageri, park, handelsträdgård, bryggeri, hantverksgård, med mera. Skaparkraften i kombination med platsens arkitektur, kulturhistoria, social ekonomi och grönstruktur ger utgångspunkter för möten, trivsel, mångfald, folklighet och ett stort antal besökare.

**Konceptuellt
genomförande**

- Mångfalden av aktörer bidrar till en öppen och aktiv stämning.
- Områdets kulturhistoria ger flera arkitektoniska utmaningar och möjligheter att skapa intressanta atmosfärer i spänningsfältet kulturarv, samtid och framtid.
- Befintliga byggnader utvecklas, omvandlas och anpassas.
- Nya karaktärsfulla byggnader uppförs med ändamålsenliga lokaler för flera olika kulturverksamheter; kreativa näringar, sociala och andra företag, kommunal administration och akademi.
- Hela området gestaltas som en nyskapande trädgårdspark. Runt om och emellan byggnaderna bildas gröna rum – också med plats för växthus, fruktlund och frilandsodling. Befintliga träd och vegetation är en stor resurs vid formandet av den samlade utemiljön.

- En särskild funktion tillskapas för att hålla i förmedling, samordning och samverkan mellan platsens olika aktörer.
- En annan funktion svarar för uppbyggandet av ett kulturellt kunskapscenter med uppdraget att tillhandahålla kunskap. I utställningar, projektverksamhet med mera lyfter man fram och belyser kulturens roll i samhällsutvecklingen. Kulturens koppling till näringslivet är ett särskilt prioriterat område att vidareutveckla.
- En tredje funktion står för koordinering och drift av en gemensam plattform med scen, konsertlokal, mötesrum, utställningslokaler etcetera.
- Framtagande av modell för finansiering, investeringar, drift och förvaltning vilar på att Växjö kommun som sakägare tar initiativet till att beskriva och förankra Kristineberg-Ringsbergs framtida utveckling och användning. I nästa steg äger ett fördjupat samråd rum med potentiella aktörer och finansiärer. När beslut väl är fattade ges uppdraget åt andra än kommunen att bygga upp, driva och förvalta platsen. Det kan röra sig om fristående organisationer och juridiska personer, vissa bildade specifikt för ändamålet. Kommunen bör sitta kvar i ägarledet som en betydande aktör, resterande ägarandelar bör ligga inom "näringslivet" inbegripet de aktörer som skall verka på platsen. Ägarbolaget kan även sälja ägarandelar till sponsorer.

Organisatorisk modell

• Regionteatern	• Hofs Kultur
• Kulturskolan	• Kultur och Näringsliv
• Ringsbergskolan	• Barn- och ungdomspedagogiskt centrum
• Musik i Syd	• Kulturellt kunskapscenter
• Musica Vitae	• Projektverkstad
• Växjö konsthall	• Kulturföreningar
• Kulturförvaltningen	• Företag inom kreativa och kulturella näringar
• Reaktor Syd	• Sociala företag
• Det fria ordets hus	• Andra företag och aktörer

Tänkbara aktörer på platsen

Utkast planskiss Kristineberg-Ringsberg

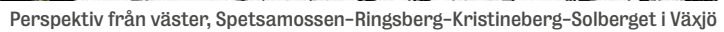
NORRA ESPLANADEN

UTKAST PLANSKISS

KULTURVISION KRISTINEBERG-RINGSBERG

- A. Kulturhus och karaktärsfull profilbyggnad
- B. Omslutande trädgårdspark
- C. Växthus
- D. Odlingssområde friland och liten fruktlund
- E. Hantverkshus med gårdsplan
- F. Surdegbsbageri
- G. Ny byggnad invid samt ovanför muren med kaffebar och tehus
- H. Disponentvillan med trädgård på fram och baksida
- I. Ringsbergskolan
- J. Utomhusscen
- K. Trappor
- L. "Kulturtennis"
- M. Fontän
- N. Torg
- O. Kulturskolan
- P. Parkering
- Q. Regionteatern
- R. Befintlig fotbollsplan
- S. Solberget med Hovsbergsparken
- T. Spetsamossen
- U. Vattentrappa med ränna
- V. Vindkraftverk

Beteckningar

Perspektiv från väster, Spetsamossen-Ringsberg-Kristineberg-Solberget i Växjö

A. Kulturhus – En ny hög karaktärsbyggnad vid Ringsbergsskolans parkering
Innehåll: Dynamisk mötesplats, Lokaler för kulturaktörer, andra aktörer och företag, Kafé/Kök/Bistro, Utställningsverksamhet (kulturens koppling till hållbar utveckling, tillämpad kultur, bildkonst), Butik, Öppna ateljéer, Verkstäder, Konstlaboratorium, Projektytor, Rum för föreläsning, seminarier, dialoger, Konsertlokal, Scen, Liten amfiteater, Biograf.

B. Omslutande trädgårdspark, som länkar samman hela området och kryter an till Spetsamossen och Solberget. Trädgården blir en livgivande oas i staden. Med en folklig och modern prägel lockar den stora grupper av alla slags människor: Samtliga ytor på området får en levande funktion. Träd lyfts fram, asfalt tas bort, gröna rum skapas.

C. Växthus – Vid parkeringen vid nuvarande Restaurangskolan formeras en växthusmiljö. Grusad yta. Innehåll: Kafé/restaurang, Växthusodling, Butik, Evenemang, Vinterträdgård.

D. Odlingsområde friland och liten fruktlund – Odlingar vid det långsträckta området som omgärdar PM's växthus mellan mur, bostäder och parkeringar. Gångstråk mellan odlingarna.

E. Hantverkshus med gård samt stallbyggnad – Vid VöFAB's och Regionteaterns förråd öster om Restaurangskolan. Innehåll: En liten hantverksmiljö. Smedja, Snickeri, Gjuteri, Konsthantverk. Det ryker och det pyser – bonk, bonk... Liv och rörelse på planen.

F. Surdegsgbakeri med kaffebar – Vid befintligt fristående förrådshus vid parkeringen alternativt vid muren eller i kulturhuset.

G. "Lusthus" samt ny byggnad invid och ovanför muren – Invid bryggeriets tidigare jäskammare samt i östra änden av Kulturskolans parkering. Ev. med arkader ut mot odlingarna. Lokalpotential. Jäskammaren utvecklas till matkällare/konsertlokal/eventemang.

H. Disponentvillan (övervåning, längor samt trädgård fram- och baksida) – Engelsk trädgård på fram- och baksida. Slingrande gångar och prunkande växtlighet. Terrassrabatter i slutningen. Bryggeriägare Knöppels tennisbana lyfts fram i ny form på lämpligt sätt. Lokalpotential i byggnaderna.

I. Parkering, angöring, bilfri zon – Mycket högt ställda krav på nytänkande och långsiktighet.

KRISTINEBERG - RINGSBERG GRUNDLÄGGANDE KOMPONENTER

(* Förtydliganden till stycket IDÉ sidan 8.)

- **mötesplats** och träffpunkt för alla som vill ta del av och ägna sig åt kultur
- **arena** för samtidens och framtidens deltagarkultur
- **projektverkstad** där alla kan förverkliga sina idéer inom olika konst- och kulturområden
- **kunskapscentrum** för kulturens roll i samhällsutvecklingen, både lokalt och nationellt
- **lokaliteter** för i första hand kulturaktörer och kreativa näringar
- **trädgårdspark** ”till nytta och förlustande” för alla platsens besökare

Mötesplats

Kristineberg-Ringsberg ska vara en mötesplats genom att:

- ha en öppen och kontinuerlig verksamhet för alla i Växjö och regionen
- erbjuda en trygg och fri miljö
- ordna speciella årstidsbaserade kulturaktiviteter
- erbjuda välkomnande och flexibla rum för kreativt arbete och inspirerande möten
- arbeta aktivt för att göra verksamheten känd hos ständigt nya generationer och målgrupper
- ta hand om gamla och nya besökare genom att erbjuda ett sammanhang där alla erbjuds vara med och skapa platsens verksamhet och utbud

Arena

Kristineberg-Ringsberg ska vara en arena genom att:

- regelbundet erbjuda konserter, utställningar, debatter, teater, dans, seminarier med mera – av, med och för platsens besökare
- samarbeta med andra aktörer och producenter inom kultur samt upplåta platsen även för gästspel från när och fjärran

Kristineberg–Ringsberg ska vara en projektverkstad genom att:

Projektverkstad

- erbjuda vägledning, inspiration, fackkunskaper, metoder och finansiering till de som vill göra kulturprojekt
- tillhandahålla professionell utrustning för att kunna skapa det platsens besökare vill
- uppmuntra arrangörer genom professionell handledning och information för att själva i allt högre utsträckning kunna producera arrangemang på platsen och andra ställen i regionen

Kristineberg–Ringsberg ska vara ett kulturellt kunskapscentrum genom att:

Kunskapscentrum

- vara uppdaterad inom kulturpolitik, forskning, kultur och konst
- vara lyhörd, plocka upp och erbjuda ett fönster för det ständigt nya inom konst och kultur
- ta emot studiebesök och erbjuda riktade workshops för skolklasser, pedagoger och andra grupper
- ordna debatter och seminarium för kunskapsutbyte för olika kulturaktörer och andra grupper
- fortsätta aktivt samarbeta med alla slags organisationer och aktörer inom kulturområdet samt bygga vidare på existerande nätverk lokalt, regionalt, nationellt samt även internationellt

Kristineberg–Ringsberg ska erbjuda ändamålsenliga lokalteter:

Lokalteter

- för i första hand kulturaktörer och kreativa näringar

Kristineberg–Ringsberg ska innefatta en nyskapande trädgårdspark:

Trädgårdspark

- till nytta och förlustande för alla platsens besökare

Formen av Kristineberg, Ringsberg, Solberget och Spetsamossen i Växjö, ovanifrån sett.

SAMMANFATTNING

KRISTINEBERG – RINGSBERG

KREATIVT CENTRUM

- En investering för hela staden, regionen och alla dess invånare
- Tema – kulturens koppling till hållbar samhällsutveckling
- Tema – näringslivets fördjupade samröre med kulturlivet
- Tema – människan i vår tid
- Unik samverkan mellan kulturliv, näringsliv, universitet, region, landsting och kommun
- Lokaler för kulturell verksamhet och kreativa näringar
- Projektverkstad (allmänhetens möjlighet att skapa 0–100 år)
- Kulturellt kunskapscenter
- Trädgårdspark, växthus och handelsträdgård
- Samordnande funktion (drift, samverkan och projekt på platsen)
- Funktion gemensamma behov (scener, konsertsal, mötesrum, restaurang, kafé)
- Spetsamossen och Solberget bildar markpotential för vidareutveckling

Perspektiv från söder, visionskiss Ringsberg

KULTURLIVETS NYA UPPGIFTER

Kulturlivet bär på oförlösta framstegskrafter. Inom alla samhällets delar är det viktigt att bättre tillvarata dessa kvaliteter. Kulturen behöver tillämpas på nya sätt och ges ett större utrymme i våra vardagliga liv och medvetanden. Detta för att vi tillsammans ska lyckas forma både en rimligare värld och en grönare stad. Att satsa på kulturell och social utveckling är den bästa investeringen för framtiden.

Motiven

Det krävs vilja, värme och vision för att lyfta fram kulturens potential.

Ett kraftfullt grepp är att i Växjö och södra Småland enas om behovet av ett unikt kulturhus med en omslutande trädgårdspark. Det är angeläget att komma överens om nödvändigheten av en helt ny plats där kreativitet och immateriella värden står i fokus. Detta nya livsrum skulle för medborgarna betyda ett slags möjliggörande mosaik av möten, kunskap, inspiration, trädgård, mat, sköna konster, initiativ, entreprenörskap, attraktionskraft och framtidshopp. Ingen har någonsin sett något liknande. Men hela området skulle bli ett omfattande bidrag till framtidsstaden och ett tydligt synliggörande av kulturens samhällsutvecklande roll. Detta skulle alstra en verkligt folklig mötesplats, öka vårt kreativa kapital samt generera en bärkraftig regional tillväxt.

Sedan kommer det an på varje enskild människa för att få till stånd den önskvärda förändringen. Det är när individen helt i frihet gör ett inre ställningstagande som hållbar samhällsutveckling blir verklig. I en region med ett starkt och dynamiskt kulturliv skapas goda betingelser för det individuella ställningstagandet. Kulturen fungerar då som en uppbygglig och förmänskligande mylla. Kulturen är en grundförutsättning för hållbar utveckling.

Det handlar nu om var och en, och om oss tillsammans. Sannolikt går det hela ut på att vi alla ska bli bättre på att tänka i frihet, utveckla ett värdefullt omdöme och att ta goda initiativ.

Entrén till Kristineberg, till vänster Grindstugan och Kulturskolan.

PLATSEN

Ringsberg–Kristineberg är ett värdefullt område i Växjö. Byggnaderna är karaktärsfulla. Miljöerna är kulturhistoriskt intressanta och naturvärdena höga med aktningssvärda träd och spännande topografi.

Disponentvillan, på bottenplanet Det fria ordets hus.

Aktivitetsparken vid Spetsamossen och Solberget med Hovsbergsparken finns i direkt anslutning. Det rör sig om ett sammanhängande område, en stor kulturpotential för den växande framtidsstaden. Platsen bär på något som har med kultur och hållbar stadsutveckling att göra.

Den samlade arbetsstyrkan på Kristinebergs bryggeri i Växjö 1899. I mitten bryggarmästare Arvid Knöppel. Bryggeriet var stadens näst största arbetsplats och kunglig hofleverantör, vida känt för sina fina produkter: Smålands museums bildarkiv.

Öletikett Kristinebergs bryggeri

CULTURAL PLANNING

Förankring och projektering bör göras enligt metoden cultural planning. Det blir därmed möjligt att tillvarata kulturella resurser och att arbeta mer integrerat i samhällsplaneringen. Metoden tar sin utgångspunkt i platsen, dess historia och kvaliteter, i invånarnas upplevelser och behov.

Redan i slutet av 1800-talet lät bryggeridirektör Arvid Knöppel anlägga Växjö's första tennisbana på Kristineberg. Spåren efter tennisbanan går än idag att skönja bakom disponentvillan.

På bilden ses Knöppel till vänster tillsammans med sin engelske privattränare Hagger, liggande. Sittande till höger bryggeridisponent Sterner och stående laborator Fabricius.

Smålands museums bildarkiv.

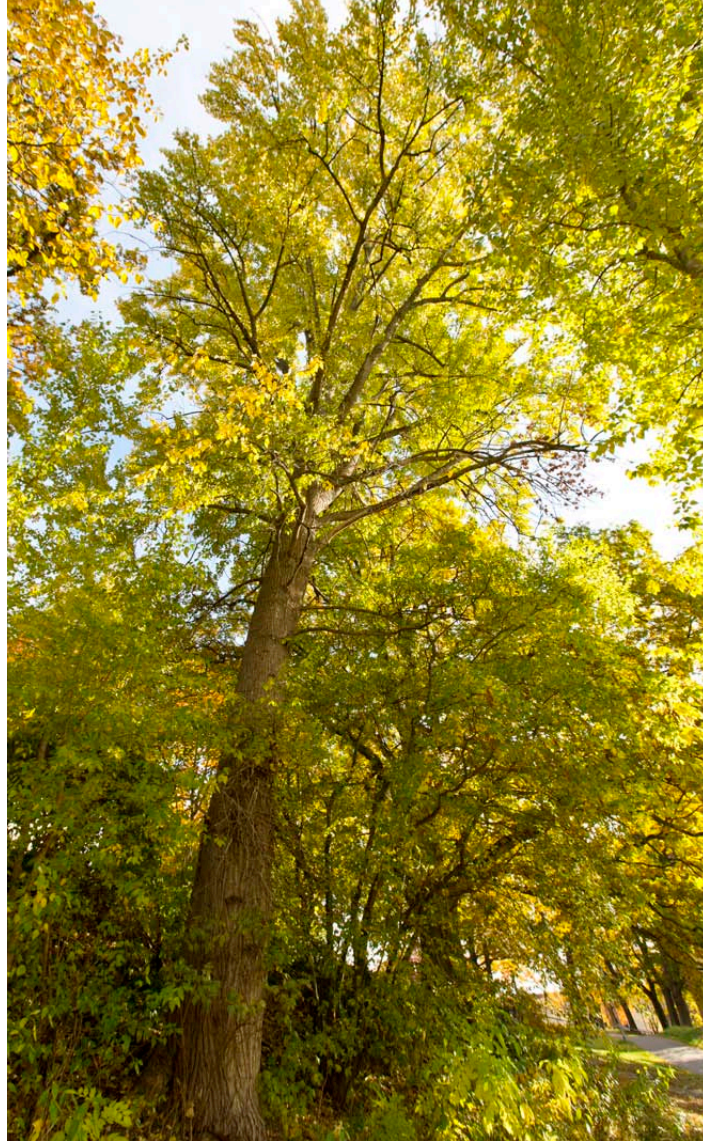
HE LHET

Helhetsperspektivet genomsyrar projektet. Satsningen utgör också ett möte mellan kulturarv, samtid och framtid, allt för att inspirera till nytänkande och bärande initiativ.

KULTURMÖTESPLATS & TRÄDGÅRDPARK

Vid Kristineberg-Ringsberg finns förutsättningar att forma en modern grön kulturmötesplats. Områdets tradition med trädgård och odlingsverksamhet torde utgöra ett huvudtema. En helt nyskapande trädgårdspark kan anläggas och på ett naturligt sätt länka samman de olika kulturaktörerna på platsen.

Även Spetsamossen kopplas ihop och trädgårdsparken får en mera naturinspirerad fortsättning över Solberget.

Gigantisk och bedårande balsampoppel vid Ringsberg

Perspektiv från Ringsberg österut med Restaurang PM's odlingar i förgrunden

Ringsbergsskolans entré från sydost

NUTIDA KULTURHUS

En lämplig etablering vid Ringsbergsskolans parkering vore ett nytt karaktärsfullt kulturhus. I denna byggnad skapas utrymme för flera olika aktörer. De befintliga verksamheternas behov av mer lokaler kan också tillgodoses i detta hus.

Regionsteaterns entré

KULTURKLUSTER

Ett flertal kulturella verksamheter, som redan idag är lokaliserade till Kristineberg-Ringsberg, binds samman genom den nya kulturvisionen, hit hör Regionsteatern, Ringsbergskolan, Kulturskolan och Det fria ordets hus. Fler aktörer tillkommer. Enbart ett par minuters promenad från Ringsberg finns Musikhuset, Konsthallen, Musik i Syd, Teatern, Konserthuset och Stadsbiblioteket.

Dieselverkstaden, kulturhus i Nacka

NÄRINGSLIVETS OCH KOMMUNENS MEDVERKAN

Kristineberg-Ringsberg är ett intressant projekt för såväl näringsliv, kulturliv, offentliga aktörer och vetenskapliga institutioner. Näringslivets ökade samröre med kulturlivet är en grundläggande komponent i satsningen. En förstärkt kulturell infrastruktur förbättrar livsvillkoren, ökar attraktiviteten och gör regionen konkurrenskraftigare.

Rosendals trädgård, Stockholm

FRAMTIDSTADEN

För stadens befolkning, besökare och turister skulle Kristineberg-Ringsberg som kulturell mötesplats medföra stora möjligheter till inspiration och rekreation. Platsen kan fungera som en verkligt kreativ och humanistisk katalysator för både individ och region, vilket väsentligt bidrar till sund samhällsutveckling, ökad folkhälsa, regional tillväxt och till ökad uppmärksamhet.

Gymnastikflickor från Ringsbergskolan tidigt 1900-tal med skolträdgårdens växthus och kvinnofängelset i bakgrunden.
Smålands museums bildarkiv, kolorerad.

INITIATIVET

Sammantaget bildas en betydande organisk mötesplats. Vi får en unik kulturell katalysator - till stor nytta för nutidsmänniskan. Initiativet är en nödvändighet för den växande stadens och regionens utveckling. Det utgör en kreativ, folklig och uppbygglig investering - något som vi inte har råd att avstå från. Tänk dig något som inte finns - men som borde funnits för länge sedan...

H O F S L I F S k u l t u r

- Hofs Lifs är ett fritt kulturinitiativ i Växjö som drivs av en ideell förening.
- Föreningens ändamål är att stödja och verka för tillkomsten av ett nyskapande kulturhus med en omslutande trädgårdspark.
- Hofs Lifs utgör ett kunskapscenter vars tema är kulturens koppling till hållbar samhällsutveckling.
- Hofs Lifs erbjuder kreativa arbetslivstjänster, rehabilitering, kompetensutveckling och personalvård.
- Hofs Lifs bedriver ett kulturellt idéutvecklingsarbete, fungerar som kulturkonsult och genomför stadsodling med solrosor.
- Hofs Lifs är också en mötesplats med utställningar, öppna seminarier och kulturevenemang i skärningspunkten mellan konst, vetenskap och livsåskådning.

Växjös solrosfält, en soldisig septembermorgon 2013. Perspektiv från öster.

Linnégatan 20, 352 33 VÄXJÖ
0470-256 00, 070-633 38 18
hofslifs@hofslifs.se | www.hofslifs.se